

Abstrakt

Energetická politika sa dlhé obdobie vyvíjala rámcu spoločných európskych politík alebo sa ich dotýkala len okrajovo. Kým kedysi bola vnímaná v kontexte národnej bezpečnosti za výlučné právomoci jednotlivých štátov, dnes sa v Európe hovorí o jednotnom konkurencieschopnom trhu s energiami. Lisabonskou zmluvou sa energetická politika stala prvýkrát súčasťou komunitárneho práva a úplne nový impulz dostal trh s elektrinou a zemným plynom prijatím 3. energetického balíčka v júli 2009.

Moja pozornosť v tejto práci smeruje výlučne k trhu so zemným plynom a zmene, ktorú tento liberalizačný balíček prináša v podobe regulácie sieťových odvetví. Súčasťou smernice 2009/73/EC o zemnom plyne je opatrenie s názvom *unbundling*, t.j. efektívne a funkčné oddelenie prevádzkovateľa prepravnej siete od ostatných činností niekdajšej vertikálnej integrovanej spoločnosti a jeho nezávislosť (v ideálnom prípade, oddelenie majetkové umožňujúce nediskriminatívny prístup tretích strán). Napriek tomu, že *unbundling* bol považovaný za jadro energetického balíčka, a preto sa o ňom viedli horúce diskusie, jeho efekty na liberalizáciu trhu zostávajú zmiešané. Cieľom tejto práce je poskytnúť detailný rozbor toho, v čom bol či nebol *unbundling* prevratový a či priniesol skutočne väčšiu mieru konkurencie na kedysi uzavreté národné trhy. Práca zároveň ponúka odpoveď na to, či možno európsky trh so zemným plynom považovať za liberalizovaný a ak nie, čo mu v tom bráni. Práca hľadá túto odpoveď v dvoch rovinách: liberalizácii (a teda deregulácii na národnej úrovni) a integrácii trhov (harmonizáciou pravidiel na európskej úrovni).